

Sygn. akt IV U 667/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Cieśla

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 15 kwietnia 2014 roku nr (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę socjalną

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. K. prawo do renty socjalnej od dnia 23 grudnia 2013 roku na stałe.

Sygn. akt IV U 667/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 3 grudnia 2014 r.

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982), odmówił J. K. przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 7 kwietnia 2014 r. uznała co prawda, że ubezpieczony jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy, jednak niezdolność ta nie pozostaje w związku

z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. K., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że całkowita niezdolność do pracy powstała u niego przed 18 rokiem życia. Ma bowiem wrodzoną chorobę związaną z mutacją genetyczną. Od 8 roku życia znajdował się pod opieką poradni psychologiczno-pedagogicznej w D. z powodu trudności w nauce. Wielokrotnie był diagnozowany psychologicznie. Badania jasno wskazywały na ciągle pogłębianie się choroby, aż do upośledzenia w stopniu lekkim w IV klasie szkoły podstawowej. Wtedy też stwierdzono u niego

upośledzenie ruchowe rąk. Zgodnie z diagnozą psychologiczną, głębokie deficyty rozwojowe dotyczyły wszystkich funkcji percepcyjnych poznawczych i wykonawczych. Wnioskodawca podał też, że jako nastolatek, był mniej sprawny od rówieśników. Bolały go nogi, które chudły i widoczne było u niego opadanie piekących i drętwiejących stóp. Jak wskazał odwołujący, w trakcie odbywania zasadniczej służby wojskowej, z której został zwolniony z uwagi na stan zdrowia, wykonano mu artrodezę potrójną stopy lewej i prawej. Wnioskodawca podał też, że do dzisiaj ma przykurcze palców obu stóp, które uniemożliwiają mu wykonywanie pracy murarza, a oprócz tego występuje u niego zanik mięśni przedramienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że J. K., urodzony (...)

(...)w roku szkolnym 2000/2001 był uczniem Zespołu Szkół (...)

w D. w zwodzie murarza.

W dniu 23 grudnia 2013 r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie mu prawa do renty socjalnej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 r. (...) Oddział w T. odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ Komisja Lekarska ZUS

w orzeczeniu z dnia 7 kwietnia 2014 r. uznała co prawda, że ubezpieczony jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy, jednak niezdolność ta nie pozostaje w związku

z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia albo

w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia albo

w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

(okoliczności bezsporne)

Nadto Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Lekarz Orzecznik ZUS w opinii lekarskiej z dnia 20 marca 2014 r. stwierdził u wnioskodawcy:

- chorobę C.- M.- T.,

W konsekwencji, uznał, że ubezpieczony jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy, a niezdolność ta powstała przed (...) r. i pozostaje w związku

z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia albo

w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia albo

w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Na skutek zarzutu wadliwości, sprawa skierowana została do Komisji Lekarskiej ZUS, która w opinii lekarskiej z dnia 7 kwietnia 2014 r. rozpoznała u wnioskodawcy:

- chorobę Charcota- Mariego- Tootha, polineuropatię ruchowo- czuciową typu aksonalno- demielinizacyjnego typu 2A2 (CMT 2A2).

W konsekwencji, uznała, że ubezpieczony jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy od daty złożenia wniosku i brak jest podstaw do rozpoznania u niego całkowitej niezdolności do pracy przed (...) r. Jak podała, całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym u badanego przed ukończeniem 18 roku życia albo w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Orzeczenie to legło u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

dowód:

- orzeczenie Lekarza Orzecznika z dnia 20.03.2014 r.- k. 18 cz. III akt ZUS,
- orzeczenie Komisji Lekarskiej z dnia 07.04.2014 r.- k. 20-21 cz. III akt ZUS,

W celu ustalenia, czy odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy oraz kiedy powstała u niego całkowita niezdolność do pracy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza sądowego: lek. med. K. S.- specjalisty neurologa.

W wydanej opinii biegły neurolog zdiagnozował u odwołującego:

- podejrzenie choroby Charcota- Mariego- Tootha typ 2A2,

W oparciu o przeprowadzone badanie oraz wyniki badań specjalistycznych uznał, że odwołujący jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy od 23 grudnia 2013 r., tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie, a naruszenie sprawności organizmu nastąpiło u niego przed 18 rokiem życia.

W uzasadnieniu opinii podał, że u opiniowanego istnieje przewlekła polineuropatia pierwotnie aksonalna, w opinii genetycznej przemawiająca za chorobą Charcota- Mariego i Tootha typu 2A2. Choroba ta cechuje się przewlekłym uszkodzeniem nerwów obwodowych, prowadzącym do postępującego osłabienia i zaniku mięśni. Badany nie posiada dokumentacji medycznej sprzed (...) Z wywiadu wiadomo, że w dzieciństwie pojawiły się u niego bóle stóp i opiniowany był mniej sprawny od rówieśników. W roku szkolnym 2000/2001 uczył się w zawodzie murarza. Został powołany do wojska, ale zwolniono go z uwagi na stan zdrowia orzeczeniem z dnia 14 stycznia 2003 r. Naruszenie sprawności organizmu u opiniowanego nastąpiło przed 18 rokiem życia, natomiast w 2013 r. osiągnęło stopień zaawansowania powodujący całkowitą niezdolność do pracy.

dowód:

- opinia sądowo- lekarska z dnia 25.09.2014 r.- k. 16,

Sąd podzielił wnioski wynikające z opinii biegłego neurologa, uznając, że opinia ta sporządzona została w sposób rzetelny, po przeprowadzeniu badania ubezpieczonego oraz bardzo szczegółowej i wszechstronnej analizie dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych, przy czym biegły legitymował się fachową wiedzą oraz odpowiednim doświadczeniem zawodowym. W ocenie Sądu, dokonana przez biegłego diagnoza schorzeń występujących u wnioskodawcy jest prawidłowa, zaś wnioski wynikające z opinii korespondują ze zgromadzoną dokumentacją medyczną oraz bazują na wynikach przeprowadzonego badania, co czyni opinię wewnętrznie spójną, logiczną i kompletną. Opinia w sposób jednoznaczny i przejrzysty obrazuje stan zdrowia odwołującego i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej kategorycznie rozstrzyga kwestię wpływu stwierdzonych u niego schorzeń na zdolność do pracy. Z tych też powodów, Sąd w pełni podzielił wnioski wynikające z opinii biegłego neurologa.

Organ rentowy opinii tej nie kwestionował.

Pełnomocnik odwołującego wskazał co prawda, że nie do końca zgadza się z opinią, ale nie podał powodów, które w jego ocenie, czynią opinię niekompletną. Jednocześnie przyznał, że odwołujący nie dysponuje dokumentacją medyczną sprzed (...) r., | a zatem potwierdził tylko to, co podniósł biegły neurolog w wydanej opinii sądowo- lekarskiej. Biegły ten uznał, że występujące u badanego schorzenie i stopień jego nasilenia czyni go osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy od daty wniosku o przyznanie prawa do renty socjalnej, a do naruszenia sprawności organizmu doszło u niego z całą pewnością przed 18 rokiem życia. W uzasadnieniu opinii biegły podał, że naruszenie sprawności organizmu

u opiniowanego nastąpiło przed 18 rokiem życia, natomiast w 2013 r. osiągnęło stopień zaawansowania powodujący całkowitą niezdolność do pracy. Istnieje zatem związek przyczynowy między naruszeniem sprawności organizmu u opiniowanego powstałym przed 18 rokiem życia, a stwierdzoną całkowitą niezdolnością do pracy.

Wydana w sprawie opinia wyjaśnia zatem wszystkie kwestie sporne w sposób pełny, powołując się na rzeczowe, konkretne i przekonujące argumenty. W sposób przejrzysty obrazuje stan zdrowia ubezpieczonego. Odpowiada też na wszystkie istotne pytania, w pełni realizując dyspozycję Sądu wyrażoną w sentencji postanowienia o powołaniu biegłego sądowego. Biegły ten na podstawie osobistego badania wnioskodawcy, które przeprowadzone zostało dokładnie, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami oraz dogłębnej analizy dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach rentowych, dokonał prawidłowego rozpoznania i sformułował ostateczne wnioski, które Sąd w pełni podziela. Biegły sądowy dokonał oceny stanu zdrowia ubezpieczonego z punktu widzenia kryteriów określonych dyspozycją art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS- wyraźnie wskazując, że wnioskodawca jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy od 23 grudnia 2013 r., tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie, a naruszenie sprawności organizmu nastąpiło u niego przed 18 rokiem życia.

Uwzględniając powyższe, na podstawie wydanej w sprawie opinii biegłego neurologa, ocenionej pozytywnie, zgodnie z kryteriami zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków, Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 15 kwietnia 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982), renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej- przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Z kolei ustęp 2 tego artykułu statuuje, iż osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa- jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Jak stanowi art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustalenie całkowitej niezdolności do pracy dokonywane jest na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl zaś art. 15 pkt 1, wymienione w nim przepisy tej ustawy, w tym art. 12-14, art. 107 i art. 118 ust. 1-5, w sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.), niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej

z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest natomiast osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2).

Równocześnie, stosownie do treści art. 13 ust. 1 powołanej ustawy, przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania tej zdolności uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy, względnie możliwość przekwalifikowania zawodowego.

Jeżeli niezdolność do pracy jest trwała, osobie, która spełniła warunki do przyznania renty, przysługuje renta stała (art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Jak wynika z wydanej w niniejszej sprawie opinii sądowo- lekarskiej, biegły neurolog zdiagnozował u wnioskodawcy podejrzenie choroby Charcota- Mariego- Tootha typ 2A2, uznając, że jest on osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy od 23 grudnia 2013 r.,

tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie, a naruszenie sprawności organizmu nastąpiło u niego przed 18 rokiem życia.

W uzasadnieniu tej opinii, którą Sąd w pełni podzielił, biegły podał, że u odwołującego istnieje przewlekła polineuropatia pierwotnie aksonalna, w opinii genetycznej przemawiająca za chorobą Charcota- Mariego i Tootha typu 2A2, która cechuje się przewlekłym uszkodzeniem nerwów obwodowych, prowadzącym do postępującego osłabienia i zaniku mięśni. Zauważył, że wnioskodawca nie posiada dokumentacji medycznej sprzed (...)r. Z wywiadu wiadomo natomiast, że już w dzieciństwie pojawiły się u niego bóle stóp i odwołujący był mniej sprawny od rówieśników. Został co prawda powołany do wojska, ale zwolniono go z uwagi na stan zdrowia orzeczeniem z dnia

14 stycznia 2003 r. Na tej podstawie biegły stwierdził, że naruszenie sprawności organizmu u odwołującego nastąpiło przed 18 rokiem życia, natomiast w 2013 r. osiągnęło stopień zaawansowania powodujący całkowitą niezdolność do pracy.

Z opinii wyraźnie wynika zatem, że istnieje związek przyczynowy między naruszeniem sprawności organizmu u odwołującego, powstałym przed 18 rokiem życia,

a zatem w okresie wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r.

o rencie socjalnej, a stwierdzoną u niego od 23 grudnia 2013 r. całkowitą niezdolnością do pracy.

W tym miejscu zauważyć należy, że dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, by przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej (powodująca całkowitą niezdolność do pracy) powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1

pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej. Pojęcia „całkowita niezdolność do pracy”

i „naruszenie sprawności organizmu” nie są tożsame. Całkowita niezdolność do pracy

i naruszenie sprawności organizmu mogą powstać w różnych momentach (por. wyroki SN:

z dnia 14 maja 2009 r., I UK 346/08, OSNP 2011/1-2/18; z dnia 26 stycznia 2011 r.,

I UK 240/10, LEX nr 738533 i z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 6/11, LEX nr 1026617). Możliwym jest, że całkowita niezdolność do pracy powstanie później niż naruszenie sprawności organizmu. Może zdarzyć się, że zmiany chorobowe u osoby, u której doszło do naruszenia sprawności organizmu, nasiliły się do tego stopnia, że uniemożliwią wykonywanie jakiegokolwiek pracy. Dlatego zasadnicze znaczenie ma to, że naruszenie sprawności organizmu, z powodu którego doszło do całkowitej niezdolności do pracy, musi powstać

w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej

(por. wyrok SA w Katowicach z dnia 11 grudnia 2012 r., III AUa 1743/11, LEX nr 1254353, podobnie SA w Rzeszowie w wyroku z dnia 4 kwietnia 2013 r., III AUa 38/13, LEX

nr 1306040 i SA w Gdańsku w wyroku z dnia 5 lipca 2013 r., III AUa 2052/12, LEX

nr 1353673).

Norma prawna wynikająca z art. 4 ust. 1 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej dotyczy zatem sytuacji, gdy całkowita niezdolność do pracy powstała jednocześnie z naruszeniem sprawności organizmu, jak i sytuacji, gdy powstała w okresie późniejszym.

W uchwale z dnia 15 marca 2006 r. II UZP 4/06 (OSNP 2006/21-22/334) Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że całkowita niezdolność do pracy jako przesłanka prawa do renty socjalnej może powstać po upływie okresów wskazanych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej.

W niniejszej sprawie, z opinii biegłego neurologa wyraźnie wynika, że naruszenie sprawności organizmu u odwołującego powstało przed 18 rokiem życia i pozostaje w związku przyczynowym z całkowitą niezdolnością do pracy powstałą 23 grudnia 2013 r. z powodu przewlekłej polineuropatii pierwotnie aksonalnej, w opinii genetycznej przemawiającej za chorobą Charcota- Mariego i Tootha typu 2A2, która cechuje się przewlekłym uszkodzeniem nerwów obwodowych, prowadzącym do postępującego osłabienia i zaniku mięśni.

Reasumując, całkowita niezdolność do pracy u wnioskodawcy pozostaje w związku przyczynowym z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało u niego przed 18 rokiem życia, a zatem w okresie wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej

Skoro więc zaskarżona przez J. K. decyzja ZUS Oddział w T. z dnia 15 kwietnia 2014 r. nie była zasadna, należało uwzględnić jego odwołanie, przyjmując jako podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia powołane wyżej przepisy prawa materialnego.

Tym samym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do renty socjalnej od 23 grudnia 2013 r. na stałe.